

Täysistunto

Torstai 4.2.2016 klo 15.59—21.43

6. Pohjoismaiden neuvosto Suomen valtuuskunta toimintakertomus 2014

Kertomus K 13/2015 vp

Valiokunnan mietintö UaVM 3/2015 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on ulkoasiainvaliokunnan mietintö UaVM 3/2015 vp.

Keskustelu

18.12 **Juho Eerola ps:** Arvoisa herra puhemies! Pohjoismaisen yhteistyön historia on pitkä, ja tuloksena tästä yhteistyöstä on saavutettu paljon erilaisia hyötyjä. Yhteistyö pohjoismaisten naapurien kanssa on viime vuosina saanut paljon huomiota, ymmärrystä ja kannatusta, ja pohjoismaisessa yhteistyössä edelleen tapahtuu paljon näinä päivinä.

Tämän vuoden tammikuussa alkoi Pohjoismaiden ministerineuvoston Suomen puheenjohtajuus, ja vuoden päästä tammikuussa alkaa Pohjoismaiden neuvoston Suomen puheenjohtajuus. Pääsemme toden teolla vahvasti muokkaamaan ja luomaan yhteistä pohjoismaista agenda.

Suomi isännöi Pohjoismaiden neuvoston puolueryhmäpuheenjohtajiston ja valiokuntien kokoukset täällä eduskunnassa viime viikolla. Vuosi 2016 on merkittävä sen johdosta, että tammikuussa tuli kuluneeksi tasan 60 vuotta siitä, kun Suomi ihan ensimmäistä kertaa osallistui Pohjoismaiden neuvoston toimintaan. Vuonna 1956 Suomen valtuuskunta osallistui siis ensimmäiseen neuvoston istuntoonsa. Tämän takia viime viikolla järjestettiin siis eduskunnassa erillinen yhteiskokous, tavoitteena huomioida tämä tärkeä etappi maamme historiassa.

Pohjoismaiden neuvosto työskentelee aktiivisesti monien ajankohtaisten teemojen parissa. Kuten ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä todetaan, pohjoismaisen yhteistyön ja yhteenkuuluvuuden merkitys on Suomelle ja Suomen turvallisuudelle tärkeä. Suomen pohjoismaisen identiteetti on edelleenkin Suomen kansainvälisen aseman korvaamaton kulmakivi. Sen turvallisuuspoliittinen merkitys on kirkastunut viimeaikaisten tapahtumien, kuten Ukrainan kriisin, valossa.

Pohjoismaiden neuvosto pyrkii aktiivisesti vahvistamaan ulko- ja puolustuspolitiikan pohjoismaista näkökulmaa. Neuvosto keskustelee aiheesta pohjoismaiden ulkoministerien kanssa epävirallisissa kokouksissa, joita pidetään neuvoston istuntojen yhteydessä. Pohjoismaiden neuvosto järjestää vuosittain pyöreän pöydän keskustelut pohjoismaisesta puolustuspoliittisesta yhteistyöstä. Parlamentaarikkojen osallistuminen pohjoismaisen ulko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tiivistämiseen on tärkeää, ja tätä olisi syytä entisestäänkin vahvistaa.

Toinen tärkeä asia on kansallisten parlamenttien ja Pohjoismaiden neuvoston työn synkronointi, siis Pohjoismaiden neuvostossa tehtävän työn hyödyntäminen näissä kansallisissa parlamenteissa ja se, miten saadaan esimerkiksi eduskunnassa tehtävä työ tukemaan Pohjoismaiden neuvostossa tehtävää työtä. Valtuuskunta on herätellyt keskustelua siitä, että esimerkiksi Pohjoismaiden neuvoston suositukset tulisi käsitellä ja ottaa tiedoksi valiokunnissa. Samoin tiedonvaihtoa eri valiokuntien, erityisesti juuri ulkoasiainvaliokunnan, ja Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan välillä — muulloinkin kuin tämän toimintakertomuksen käsittelyn yhteydessä — tulisi kehittää. Kaikille edustajille ja kaikille valiokunnille on nyt lähetetty neuvoston viime vuoden suositukset. Valtuuskunta toivoo, että valiokunnat ottavat nämä suositukset käsittelyyn.

Pohjoismaiden neuvostolla on aktiivista kansainvälistä toimintaa. Suomen valtuuskunnalla on laajaa ja aktiivista kansainvälistä yhteistyötä: Venäjään, Baltian maihin sekä Valko-Venäjään liittyvää yhteistyötä. Pohjoismaiden neuvostolla on uudet, päivitetyt Venäjälinjaukset. Reilun vuoden sisällä valtuuskunta on järjestänyt Venäjän ja Pohjoismaiden nuorille poliitikoille suunnatun konferenssin Oulussa, ja viime vuoden helmikuussa valtuuskunta isännöi Pohjoismaiden neuvoston ja Venäjän välisen opintomatkan. Valtuuskunta yhdessä arktisen valtuuskunnan kanssa isännöi Barentsin parlamentaarisen konferenssin eduskunnassa viime syyskuussa. Tärkeää on voida jatkaa tätä yhteistyötä myös jatkossa, ja tosiaan, vaikka Venäjä ei edelleenkään eikä jatkossakaan Pohjoismaiden neuvostoon kuulu, tällä tasolla olemme tätä yhteistyötä ja yhteistä keskustelua pystyneet pitämään yllä, vaikka Euroopan neuvostossa se on ollutkin vähän hankalampaa.

Arvoisa puhemies! Aivan kuten mietinnössä todetaan, Pohjoismaat muodostavat yhteisön, jolla on paljon yhteistä, muun muassa arvot, toimintatavat, historia, perinne ja ristitkin lipuissaan. Pohjoismaita sitoo toisiinsa yhteisöllisyyden tunne, keskinäinen luottamus ja pitkälle yhteneväiset intressit. Tätä vahvaa yhteistyötä tulemme Pohjoismaiden neuvostossa aktiivisesti (Puhemies koputtaa) rakentamaan eteenpäin myös tulevaisuudessa. Pohjoismaisella tasolla (Puhemies koputtaa) keskustellaan ja yritetään ratkaista monia ajankohtaisia haasteita. — Kiitos.

18.18 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa puhemies! Palataan vielä hieman siihen vuoteen 2014, Pohjoismaiden neuvoston raportin vuoteen. Kuten kahdessa edellisessäkin valtuuskuntien keskustelussa, Venäjä nousee myös täällä Pohjoismaiden neuvoston vuodessa 2014 vahvasti esille.

Perinteisestihän Pohjoismaiden neuvostossa ei niinkään turvallisuus- ja ulkopoliittikkaa käsitelty. Vasta tämän vuosikymmenen alustahan se on lähtenyt enemmänkin käyntiin, varsinkin kun Suomen aloitteesta 2013 nämä pyöreän pöydän keskustelut alkoivat, meidän silloisen puolustusministerimme Carl Haglundin toimesta.

Vuonna 2014 todellakin Krim vallattiin, ja silloin Pohjoismaiden neuvosto teki yhdessä huhtikuun teemaistunnossa tästä heti ärhäkän lausunnon Venäjän suuntaan ja sen tuomitsi saman tien. Ehkä sitten tästä tai muusta syystä Venäjä vastasi tähän asiaan siten, että he katsoivat, että Pietarissa ja Kaliningradissa olevat Pohjoismaiden toimistot ovat vakoilutoimistoja, ja he osaltaan sitten sulkiivat niitten toiminnan, ja Pohjoismaiden neuvosto myös näitten toiminnan lopullisesti sitten joutui lopettamaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

Pohjoismaiden neuvostollahan on ollut Baltian maiden itsenäisyydessä oma roolinsa silloin 90-luvun alussa, ja sitä kautta meillä on toimistot myös Baltian maissa, kuten Virossa, Latviassa ja Liettuassa — oli myös Kaliningradissa ja sitten Pietarissakin. Eli näiden toimistojen tehtävä Baltian osalta oli tukea heidän omaa demokratiakehitystään ja itsenäisyyttään silloin 90-luvun alussa, ja sitä on tehty näihin päiviin asti. Nyt on kuitenkin vähän pohdittu näitten toimistojen roolia ja sitä, onko meillä tarvetta pitää niin montaa toimistoa siellä päin ja myös vahvistaa niitten toimistojen olemassaoloa.

Yhtä lailla keskustelua on käyty Pohjoismaista suhteessa EU:hun: Pohjoismailla tulisi olla myös toimisto EU:n suuntaan ja tulisi hakea vahvempaa yhteistyötä. Tämä Pohjoismaiden EU-yhteistyö korostui myös vuonna 2014 eli se, millä tavalla me implementoimme eli toimeenpanemme EU-lainsäädäntöä, ja toiseksi, kuinka Pohjoismaat yhdessä voisivat proaktiivisemmin ottaa kantaa esimerkiksi komissiolta tuleviin säännöksiin. Esimerkiksi maatalouden puitteissa, energia-, metsätaloudessa, ympäristönsuojelussa ja monessa asiassa me Pohjoismaat olemme hyvin yhtenäisiä ja katsomme myös elinkeinon näkökulmasta, kuten metsäpolitiikassa. Tämä nousi vahvasti esille, ja tätä kautta ehkä haetaan sitten tälle tulevallekin EU-toimistolle mahdollisuuksia.

Taisi olla kameli ja kahvi -vertaus 2013 tai 2014, joka kuvasi sitä, että aika moni asia vie aika pitkän aikaa Pohjoismaiden neuvostossa ennen kuin ne valmistuvat tai niistä saadaan, sanotaan, ministerineuvostoon esitys, ja sitä kautta lähtivät sitten uudistukset käyntiin. Vuonna 2014 oli merkittävä käynnistys näihin uudistuksiin, vuonna 2015 niitä tehtiin, ja oikeastaan tämän vuoden 2016 alussa, kun se juhlaistunto pidettiin täällä, meillä oli tämä pienempi määrä valiokuntia ja myös nämä asioiden esittelytavat olivat jo sitten ehkä sutjakampia, ja dialogi on parempi.

Minä olin keskiryhmien puheenjohtajana vuoden 2014 ja puoleenväliin 2015. Siellä pohdittiin juuri, mikä on PN:n rooli, onko se dialogin käynti vai onko se päätöksentekokoneisto, ja se on niitä molempia. Meillä on eri poliittisilla järjestöillä Pohjoismaissa hyvinkin samannäköisiä ajatuksia, ja tärkeää on niitten esille nostaminen ja myös sitten tiiviimmän pohjoismaisen yhteistyön perheen kehittäminen.

Yhdyn tähän ulkoasiainvaliokunnan esitykseen siitä, millä tavalla me kävisimme vahvempaa dialogia. Kuten nykyinen valtuuskunnan puheenjohtaja Juho Eerola tuossa toi sen esille, se, millä tavalla me toisimme sieltä pohjoismaisista valiokunnista ne asiat tänne meidänkin eduskunnan valiokuntiin ja saisimme niihin jonkinlaista pitopintaa tai keskusteluyhteyttä, on erittäin tärkeää. Varsinkin — ainakin katson, kun edustan talousvaliokuntaa, elinkeinoasioita myös Pohjoismaiden neuvostossa tällä hetkellä — se dialogin käynti olisi erittäin tärkeää. Yhtenä esimerkkinä tästä Pohjoismaiden neuvoston osalta oli elinkeinoliikunnassa esimerkiksi rikkidirektiivin käsittely, ja se oli kaikille Pohjoismaille erittäin tärkeä kohta. Siinä Suomen edustajat, muun muassa Eero Suutari, olivat erittäin kovassa roolissa, kun tehtiin näitä raportteja.

Mutta kuten todettiin, meillä oli hyvä istunto — Suomi 60 vuotta Pohjoismaiden neuvostossa — pari viikkoa sitten. Kyllä Pohjoismaiden neuvoston toiminta kehittyi. Näen, että siinä on parantamisen varaakin, mutta me tarvitsemme tätä yhteisöä.

18.24 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Eerola, Pohjoismaiden neuvoston valtuuskunnan puheenjohtaja, toi aivan oikein esille tämän valiokuntien yhteistyön ja kansallisen yhteistyön tiivistämisen. Vaikka nyt puhummekin vuodesta 2014, niin vuosi 2015, jolloin itse aloitin Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan jäsenenä, oli monella

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

tapaa hyvinkin poikkeuksellinen. Paljon tapahtui asioita maailmalla, paljon sellaista, mitä emme voineet aavistakaan. Tämän takia näen itse tällä hetkellä pohjoismaisen yhteistyön hyvinkin isona asiana Suomelle. Se ei kuitenkaan ole itsestäänselvyys. Pohjoismaista yhteistyötä pitää tehdä itse asiassa koko ajan, joka päivä.

Meillä on paljon myös isoja strategisia yhteisiä asioita, ja yhtenä nostaisin esille pohjoiset asiat eli arktisen ulottuvuuden. Tämän lisäksi muun muassa energiapolitiikka, kuten viime päivinä olemme nähneet, ei ole vain Suomen rajojen sisäistä, vaan siihen kuuluu se, mitä Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassakin tapahtuu, myös Venäjällä. Uudet valiokuntajaoit ovat myös tuoneet paljon mahdollisuuksia. Kasvu- ja kehitysvaliokunta voi halutessaan vaikuttaa paljon, toivottavasti myös kansallisella tasolla.

Kaiken kaikkiaan meidän pitää löytää Pohjoismaiden neuvoston kautta tiiviimpi kansallinen yhteisyö ja yhteinen näkemys, mitä todella haluamme tehdä. Tämä koskee elinkeinopolitiikan lisäksi myös ympäristöasioita ja myös ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa.

18.26 Ilkka Kanerva kok: Herra puhemies! Näitten herrojen puheenvuoroja kuunneltuani jäin tässä pohdiskelemaan eilisen iltapäivän tunteja. Tasavallan presidentti esitti eilen omana näkemyksensä, kuinka tulisi toimia suhteessa maahanmuuttokysymyksiin. Minun on todella vaikea löytää mistään päin Eurooppaa maaryhmää, jonka olisi keskenään helpompi löytää yhteisiä menettelytapoja maahanmuuton osalta. Kuitenkin tilanteessa, jossa välillä Tanska menee Norjan selän taakse, Ruotsi Norjan selän taakse, jokainen pohjoismaa vuoron perään vähän toimii tavalla, joka ei tunnu kovin järkevältä, koordinoitulta ja kokonaisvaltaiselta.

Jos Pohjoismaiden neuvosto haluaa toimia niin kuin edustaja Eerola täällä totesi, edustaja Skinnari perusteellisesti puhui ja monet muutkin täällä, että PN:n pitää toimia nopeasti, tehokkaasti ja arjessa, niin pannaanpa testi. Edustaja Eerola, kokeillaan: Ottakaa Suomen valtuuskunta koolle vaikka huomenna. Katsokaa yhdessä, että Suomen valtuuskunta tekee nopeasti aloitteen siitä, että Pohjoismaat keskenään toteuttavat nopeasti yhteiset käytänteet maahanmuuttopolitiikassa.

18.27 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan oikein, mitä edustaja Kanerva tässä puhui. Viime vuoden aikana ja tämän vuoden aikana kaikkein eniten Pohjoismaiden neuvostossa käsitelty aihe epävirallisesti sekä virallisesti istunnoissa on tämä maahanmuutto, ja kaikissa puheenvuoroissa, likipitään kaikissa puheenvuoroissa, on tullut esille nimenomaan se tarve, että maahanmuuttopolitiikan pitää olla yhtenäistä kaikissa Pohjoismaissa. Ei voida luoda sellaista tilannetta, että jossain Pohjoismaassa on löysemät ja helpommat käytänteet kuin jossain toisessa, vaan kaikissa Pohjoismaissa pitää olla yhtä kireää ja tiukkaa maahanmuuttopolitiikkaa, jotta mistään Pohjoismaasta ei muodostu helpompaa maata saada oleskelulupia kuin jostain toisesta, mikä johtaa sitten tämänkaltaiseen tilanteeseen kuin mikä valitettavasti viime syksynä nähtiin, kun Tanskan ja Ruotsin läpi kulki väkeä tänne. Mutta tästäkin, siellä Islannin istunnossa Reykjavikissa kun oltiin, (Puhemies koputtaa) puhuttiin ja keskusteltiin näiden ministereiden kanssa, ja siihen se loppui.

18.29 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että edustaja Kanerva osui kyllä aivan naulan kantaan. Siis ehdottomasti kaikkien näiden vaikeuksien keskellä jos joidenkin niin Pohjoismaiden pitäisi hakea tässä yhteisiä kantoja —

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

hyvin samanlaisia yhteiskuntia, hyvin samanlaiset työmarkkinat, hyvin samanlaiset ihmis-oikeusnormit ja -käsitykset. Edustaja Lindtman jossain puheenvuorossaan aikaisemmin tämän salin ulkopuolella, eduskunnan ei ollessa kokoontuneena, viittasi tähän samaan, että pitäisi luoda yhteinen pohjoismainen turvapaikkakäytäntö.

Jostain kumman syystä hallitukset eivät nyt näytä olevan kykeneviä ottamaan tätä asiaa työlialle. Siihen tarkoitukseen nyt tarvittaisiin selvästi kyllä parlamentaarikkoja, eli yhdynd edustaja Kanervan toiveeseen, että Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta ottaisi tässä aloitteen ja lähtisi rakentamaan keskustelua muiden Pohjoismaiden parlamenttien suuntaan, jotta tämä otettaisiin Pohjoismaiden neuvoston työlialle ja yhdeksi pohjoismaisen yhteistyön kohteeksi. Siinä menee joku aika, mutta jos olemme tässä sinnikkäitä, niin sieltä se tulee.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Listan mukaan näyttää siltä, että edustaja Savola olisi pyytänyt varsinaista puheenvuoroa. Minulle jäi vähän epäselväksi, kumpaa hän tarkoitti, varsinaista vai vastauspuheenvuoroa. — Siis vastauspuheenvuoro, edustaja Savola.

18.30 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tähän edustaja Kanervan ehdotukseen voi kyllä yhtyä aivan täysin. Me olemme olleet erittäin suurien ongelmien siivittäminä, ja olemme edelleenkin, tässä maahanmuuttokysymyksessä. Pohjoismaissa — missä me nyt Suomena esimerkiksi olemme joutuneet olemaan Tanskan ja Ruotsin varjossa, hieman ehkä armoilla, siinä, kuinka heillä omat käytännöt toimivat, se on tuonut meille tai ei ole tuonut turvapaikanhakijoita — tarvitaan aivan ehdottomasti keskusteluita, ja kannustan kyllä Pohjoismaiden neuvoston valtuuskuntaa ja edustaja Eerolaa tarttumaan tähän edustaja Kanervan esitykseen ja viemään sitä voimakkaasti eteenpäin.

Uskon, että näitä keskusteluita tarvitaan enenevässä määrin, kun kevät lähestyy, ja on oletettavissa, että mikäli me emme Euroopan laajuisesti saa muutosta aikaan, niin turvapaikanhakijoita on tulemassa vielä enemmän, kuten myös itärajan suhteen, myös siinä tarvitaan yhteispohjoismaisia keskusteluita ja ponnisteluja.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä tällä haavaa kolme vastauspuheenvuoroa, edustaja Pirttilahti, edustaja Myllykoski ja sitten edustaja Eerola, ja sen jälkeen siirrytään listaan.

18.31 Arto Pirttilahti kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on erittäin tärkeä esitys edustaja Kanervalta, ja kahdessa erillisessä kokouksessa tätä asiaa on monella tasolla käsitelty eli Pohjoismaiden neuvoston omissa puolueryhmissä, ja on tehty esityksiä, aloitteita, kirjallisia kysymyksiä. Mutta se, mihinkä viittasi oikeastaan edustaja Heinäluoma, on se, millä tavalla ministerineuvosto sitten lähtee asiaa myös viemään eteenpäin, saammeko me Pohjoismaiden neuvoston kautta riittävän paineen ministerineuvostolle, että hallitukset ottavat nämä asiat sitten omalle agendalleen ja lähtevät oikein tosissaan viemään näitä eteenpäin. Mutta uskon, että sielläkin... Ainakin hyvä henki on ollut näitten yhteistyöministeriöitten kesken viedä tätä asiaa.

18.32 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Jotta ei nyt ihan Kanerva pyörry näihin kehuihin, niin täytyy sanoa, että erittäin hyvin oivallettu ja hy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

vin haastettu tässä Pohjoismaiden neuvoston nokkamies-Eerolaa. Minun mielestäni tämä keskustelu on nyt juuri sillä tasolla, millä sen tässä pitää ollakin. Me olemme vähän niin kuin yksittäisten poliitikkojen tai sitten presidentin puheitten varassa keskustelemassa tästä asiasta. Tämä oli erittäin hyvä, rakentava ehdotus, joka pitää ehdottomasti viedä eteenpäin, sillä minä uskon, että juuri se, että Suomi on se aktiivinen osapuoli haastamassa myös muiden Pohjoismaiden parlamentteja, on se oikea tie, jota voidaan kulkea.

18.33 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan puheenjohtajana otan erittäin suurella kiitollisuudella vastaan nämä evästyksset, joita olen tässä saanut. Ne, jotka ovat työtäni Pohjoismaiden neuvostossa seuranneet, ovat ehkä huomanneetkin, että olen siellä pyrkinyt ajamaan yhteistä tiukkaa turvapaikkapolitiikkaa, ettei mikään maa poikkeaisi joukosta vaan että käytännöt olisivat kaikilla samanlaiset. Ja nyt tuntuu erinomaisen hyvältä, että Suomen eduskunnasta tulee näin laaja tuki tälle, ja lupaan viedä tätä asiaa eteenpäin — kiitän.

18.34 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! En toivo, että valtuuskunnan puheenjohtaja ottaa tätä tulkintaa sillä tavoin kuin juuri äsken toitte esille. Lähdetään rakentamaan yhteistä politiikkaa, ei niin, että valtuuskunnan puheenjohtaja määrittelee täällä eduskunnan sanoneen niin, että meidän pitää Pohjoismaissa vetää jokin tiettyä linjaa, vaan nyt pitää löytyä rakentaja — ei niin, että määritellään, mitä meillä pitää Pohjoismaissa olla, vaan nyt pitää olla pelinavaaja ja ottaa se rakentajan rooli eikä tuoda omaa poliittista agendaansa niin, että vain sitä koetetaan viedä eteenpäin ja tehdä sitä Suomen eduskunnan nimissä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: No, jospa varsinaisella puheenvuorolistalla olevat vielä jaksavat odottaa. Täällä olisi muutama vastauspuheenvuoro. Ensimmäisenä edustaja Myller.

18.35 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän se on selvää, että silloin kun lähdetään yhteistä politiikkaa hakemaan, etukäteen ei päätetä, mikä on lopputulos, vaan keskustellaan siitä, millä tavalla sitä yhteistä politiikkaa tehdään. Meillä on ihmisoikeussopimukset, meillä on pakolaissopimukset, meillä on Euroopan unionin periaatteet ja näin poispäin. Kyllä sieltä varmasti löytyy sellainen politiikan linja, joka sopii kaikille Pohjoismaille ja jota on sitten hyvä noudattaa.

18.35 Ville Skinnari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Eerolalle toteaisin näin sosialidemokraattisen ryhmän jäsenenä Pohjoismaiden neuvostossa, että kyllä ilman muuta pitää hakea sitä yhteistä näkemystä, mutta kuten todettu, emme me voi etukäteen sitä määritellä, millainen se tulee olemaan. Suomi on vain yksi jäsen Pohjoismaiden neuvostossa. Meillä on siellä Ruotsi, jolla on omia näkemyksiä, Tanska, Norja ja Islanti. Tässä on työtä meille kaikille, ja kuten neuvotteluissa yleensä, kannattaa kuulla ensin kaikkia osapuolia.

18.36 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Eerola on erittäin rakentava, ja uskon siihen, että hän pystyy vetämään tätä tosi tärkeää asiaa hienosti eteenpäin ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

tätä eri maiden yhteistyötä tässä maahanmuuttopolitiikassa viemään edistyksellisesti eteenpäin. Täällä arvostellaan ja laitetaan ehdolle, että mahtaako hän siihen pystyä, mutta toivottavasti nämä puheet jäävät sivuun ja rakentavasti jatkamme tätä keskustelua ja viemme tätä asiaa eteenpäin. Eerola ottaa tämän harkintaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Siirrymme puheenvuorolistaan.

18.37 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! On hyvä, että Pohjoismaiden neuvostossa otettiin esille Ruotsin harjoittama turvapaikanhakijoiden läpipäästäminen Suomeen viime kesänä, ja siltäkin osin saatiin käyntiin toimenpiteet, joilla Tornion raja saatiin hallintaan. Tästä kiitos edustaja Eerolalle ja muille asian suhteen aikanaan aktiivisille. Jatkuvana tällainen ilmiö olisi varmaan ollut omiaan heikentämään luottamusta maidemme välillä. Siinä tilanteessa yhteistyö olisi ollut vaarassa muutenkin, ellei tätä olisi saatu hallintaan.

Tärkeää on havaita, että muissakin pohjoismaissa on herännyt tietoisuus turvapaikkakriisistä. Siellä on lähdetty toimiin käytäntöjen kiristämiseksi. Soisin mieluummin, että olisimme tässä asiassa edellä. Tällä hetkellä olemme itse asiassa jäämässä jopa jälkeen Tanskan reippaista otteista.

Arvoisa puhemies! Kannustan hallitusta tuomaan pöytään esityksiä eduskunnan päätettäväksi näistä asioista. Suomi päättää itse omista turvapaikkasäädöksistään, ei Tanska eikä Pohjoismaiden neuvosto.

18.38 Mikko Savola kesk: Arvoisa herra puhemies! Pohjoismaiden neuvosto on kyllä tärkeä foorumi tässä parlamenttienvälisessä keskustelussa, ja pitää sanoa, että kyllä nyt viime kauden loppupuolella ja silloin, kun tälle kaudelle tultiin, myös valiokuntien välinen yhteistyö on parantunut. Itse puhun nyt erityisesti tuosta puolustusvaliokunnan näkökulmasta. Tietysti nyt ollaan keskusteltu puolustusyhteistyön syventämisestä muutoinkin: on puhuttu yhteisistä materiaalihankinnoista, yhteisestä harjoittelusta, kustannussäästöjen osittaisesta löytämisestä mutta myös yhteisen, vahvan maanpuolustuksen löytämisestä, toinen toisensa auttamisesta niin ikään ja tilannekuvan jakamisesta, sen yhteisen kokonaisuuden löytämisestä tähän Itämeren alueelle kahden sotilaallisesti liittoutumattoman maan välille.

Mielestäni tällä Pohjoismaiden neuvostolla on varmasti ollut vaikutusta, ja te olette käyneet näitä parlamentaarisia keskusteluita siellä, mikä on poikinut sitten nämä Hanaholmen keskustelut muun muassa meille tänne Suomeen. Puolustusvaliokunta on lähdössä Ruotsin riksdageniin kollegoita tapaamaan. Se on poikinut myös sen, että kun muun muassa edustaja Kanervan ja edustaja Heinäluoman kanssa olemme tuossa Naton parlamentaarisessa valtuuskunnassa, niin on ollut helppo yhdessä keskustella ja tilannekuvaa jakaa siitä, missä mennään Nato-keskustelussa. Ja nyt kun tätä Nato-selvitystä tehdään niin meillä Suomessa kuin Ruotsissa, niin toivoisin, että semmoinen yhteisymmärrys taikka lähinnä tilannekuvan jakaminen myös siitä löytyisi, että me menisimme samaan suuntaan tässäkin asiassa maiden välillä.

18.40 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Säännöllisin välein on käyty tämä pohjoismaisen yhteistyön tilannekeskustelu ja nimenomaisesti täällä eduskunnassa tämän valtuuskunnan raportin yhteydessä, ja se on usein päätynyt siihen, että ikään kuin tähän tarvitaan jotain uutta tai lisää tai että se vähän polkee paikallaan. Kaksi uutta aluetta, joilla aidosti Pohjoismaiden kesken voidaan tehdä paljon enemmän kuin mitä tällä hetkellä teh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

dään, on täällä jo mainittu. Toinen niistä koskee puolustus- ja turvallisuuspolitiikkaa ja toinen koskee näitä maahanmuuttoasioita.

Puolustus- ja turvallisuuspolitiikka-asiassa meni vuosia siinä, että se keskustelun kautta saatiin eteenpäin. Vuosi 2007, alkuvuosi, oli ratkaiseva, jolloin Pohjoismaiden ulko- ja puolustusministerit päätyivät täällä Suomessa pidetyssä kokouksessa siihen, että lähdetään kehittämään yhteispohjoismaista ajattelua puolustus- ja turvallisuuspolitiikan alueella. Tietysti historiallisesti katsoen tuo aika 2007:stä tähän päivään ei ole kovin pitkä, kahdeksan vuotta, mutta totta kai meidän kannaltamme tuntuu, että kestää kauan. Tällä hetkellä olemme tilanteessa, että se näyttää merkitsevän erityisen paljon Suomen ja Ruotsin kannalta, mutta uskon, että se yhteistyö ja keskustelut, mitä on käyty Pohjoismaiden neuvoston piirissä, ovat olleet tärkeä osa poliittisen tuen syntymistä tälle hankkeelle. Viime kaudella kaikki parlamentit Pohjoismaiden parlamenttien puhemiesten yhteisen kannanoton seurauksena käsittelivät nimenomaisesti ulko- ja turvallisuuspolitiikan asioita parlamenttistunnossaan pohjoismaisen yhteistyön kannalta. Se oli osa legitimizeetin luomista, kansallisen hyväksynnän luomista, tällä tiivistyväälle pohjoismaiselle yhteistyölle.

Nyt todellakin olisi aivan eriskummallista, jos Pohjoismaat eivät tarttuisi tähän pakolaisuuden ja maahanmuuton haasteeseen luomalla yhteisiä käytäntöjä. Se olisi kaikkien jäsenmaiden etu. Se olisi myös kansalaisten odotusarvo tähän päivään päivittyväälle pohjoismaiselle yhteistyölle.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 13/2015 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.